

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII“, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economistul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligidiana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurașana, Nădlăcana, Negoitul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de ț. și păstrare (Iva-mare), Rîureana (Cap.-Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Fosman), Steaua, Șercățiană, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 40.—, pe 1/2 an K 20.—

Director:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 20 fileri.

Sumarul:

Imprumut de războiu, Coroană și prosperitate. — Din frământările noastre. — Nedumeriri. — Convocare. — Reorganizarea ministerului de comerț și finanțe. — *Cronica*: Imprumutului nostru național. «Banca centrală industrială și comercială». Cursuri financiare. Măsuri pentru apărarea valutei. Terminul pentru stampilarea bancnotelor amânate. Stampilarea bancnotelor Băncii Generale Române. *Aviz*. — *Invitare*.

Imprumut de războiu, Coroană și prosperitate.

Abia cunoaștem în zilele noastre problemă de interes general mai importantă și mai arzătoare decât aceea a viitorului sau a susținerii împrumutului de războiu și a valutei de coroană pe teritoriul noului imperiu românesc. Nu există în țara aceasta cetățean muncitor și activ economic, a căruia existență viitoare să nu fie strâns legată de rezolvarea acestei probleme. O putem numi deadreptul o chestiune vitală, a căreia rezolvare norocoasă va determina întreaga viață economică a deceniilor viitoare. De sigur se pot expune privitor la aceasta chestiune numai păreri, presupuneri și dorințe, cari, în general prea puțin pot influența hotărârea, ce se va lua asupra ei, dat fiind că este cea mai dificilă din întreg complexul de chestiuni economice și politico-financiare, ce își așteaptă rezolvarea și care se va decide poate unitar, deodată cu chestiile analoge a celorlalte state — la conferința de pace.

Cu toate acestea ne ținem de datoriță a încercă să lămurim această importantă chestiune, expunându-ne, în cele următoare părere asupra ei.

Este deobște știut, că cele 34 miliarde bancnote ale Băncii Austro-Ungare, aproape neacoperite, constituie întocmai așa o datorie flotantă de stat, ca și cele K 32 miliarde obligațiuni de împrumut de războiu ungar aflătoare în circulațiune; că prin urmare ambele sunt egale în valoare sau să zicem valorează egal de puțin. *Să mențin și cad împreună!* Din motivul acesta chestiunea valutei și a împrumutului de războiu nu mai poate fi tratată și rezolvată neatârnată una de alta.

Este deci evident, că prin aceasta nu sunt atinse numai interesele singuraticilor, sau a unor anumitor straturi ale populațiunii, a unor anumitor națiuni sau clase de oameni, ci că prin regularea aceasta ajung a fi păgubiți toți cetățenii statului, în măsură mai mare însă populația mai săracă.

Trebue lămurită chestiunea:

Să ia, și poate lua, asupra-și noul stat român, partea alicuotă a datoriilor de stat ungar, ce revin asupra imperiului ardelean (căci de sine înțeles nu poate fi vorba decât de aceasta) și dacă da,

În ce formă s'ar putea face aceasta, fără o îngreunare prea mare a sa?

După părerea noastră în chestiunea aceasta se pot valida următoarele considerații obiective.

Din punct de vedere material, statul român, ca succesori al unei mari părți a vechei Ungarii ar trebui să ia asupra-și deodată cu averea și drepturile referitoare, în mod logic și datorile și obligațiile, ce împovărează teritoriul, ce-l acuiră. Celce pornește din principiul acesta, va dori să vadă rezolvată chestiunea împrumutului de războiu și a valutei numai în sens pozitiv. Este evident că acest argument, singur, nu este suficient pentru rezolvarea chestiunii pusă în discuție.

Normative pentru acestea trebuie să fie, înainte de toate, considerațiile economice și politico-financiare.

Este un interes vital al statului, de a consolida cât mai grabnic posibil, în toate direcțiile, în special și noile teritorii anexate, pentru a menține și a poartă puterea lor de prestațiune.

De aceea este de capitală importanță a cercetă și a constată efectele ulterioare ale diferitelor regulări a împrumutului de stat asupra totalității și asupra siguraticelor părți ale țării.

Se tratează de exploatarea și valorizarea rațională a bogățiilor țării, de potențarea puterii de contribuțiune a cetățenilor, de restabilirea durabilă a siguranței, a mulțămirii și a bunăstării populației.

Că se exploatează din partea statului în mod rațional din punct de vedere tehnic-financiar, păduri, gazul metan, mine și alte bogății ale solului, sau puterea capitalistă și de contribuțiune a cetățenilor, este, în efectele sale, pentru economia statului, unul și același lucru. Analoagă este situația cu marile investiții de capitaluri de stat necesare pentru ridicarea bunăstării populației. De ex. investițiile în interesul comunicației, pentru construirea de șosele și linii ferate etc. se fac cu aceleași intenții și rezultatul ar fi în definitiv același, ca și al unei investiții de câteva milioane în scopul sanării obligațiilor de războiu, proprietate a noilor cetățeni a statului, căci capitalul investit s'ar întrebuiți pentru a asigura acestora dobânda corăspunătoare. Hotărâtoare poate fi în ambele cazuri numai intenția, de a plasa capitalul astfel investit, în cel mai bun sens al cuvântului, în mod *fructifer*.

Dacă însă statul român nu ia asupra-și partea corăspunătoare a împrumuturilor de stat și de bancă austro-ungare, atunci falimentul de stat este inevitabil și consecuența ar fi devalvarea totală a Coroanei și a împrumutului de războiu. Iar aceasta ar duce la distrugerea întreg capitalului și a unei foarte mari părți a averii naționale în ținuturile alipite și deci la totala sărăcire și decadentă a populației.

La discutarea acestei importante chestiuni pare a se fi scăpat, în general, din vedere, că atât împrumutul de războiu, cât și bancnotele se află în țară, că este vorba de o datorie către *cetățenii proprii*, lângă care suma, relativ neînsemnată a datoriei către străinătate nu are nici un rol mai însemnat și poate rămâne aici total neconsiderată. Constatarea aceasta o considerăm peste tot drept sâmburele și esența pentru aprecierea corectă a întreg complexului de chestiuni amintite și pe aceasta vom și baza expunerile, ce urmează.

Este evident că fără capital de producțiune și poerațiune se ruinează nu numai comerțul, industria și meseriile, ci se păgubește în mare măsură și agricultura. Puterea de contribuțiune ar seca pentru multe decenii. Statul ar primi în loc de o provincie înfloritoare, o țară pauperă, în loc de un fiu viguros,

proptea bună în gospodărie, un copil de necaz, bolnav trupește și sufletește.

Astfel statul, în sfârșit, totuș ar fi nevoit să acuire cu jertfe mari, capitaluri și anume *din străinătate*, cari capitaluri s'ar pune la dispoziția țării sărăcite numai pe lângă condiții desavantajoase. La puterea de viață și așa scăzută a țării proprii, s'ar mai adauge astfel și o datorie de dobânzi, probabil mare către străinătate; pe când în caz de preluare a împrumutului de războiu aceasta ar prezenta așa zicând un împrumut intern, a cărui dobânzi s'ar vărsa iarăși în pungile cetățenilor proprii și astfel în definitiv tot în favoarea statului.

Prin devalvarea banilor și a împrumutului de războiu ar suferi, pe nedrept, toți cetățenii statului.

S'ar păgubi mai ales instituturile de bani, fondurile bisericești, casele orfanale, precum și așa numiții «oameni mici», cari prin muncă grea de o viață întreagă și-au cruțat câteva mii de coroane pentru zilele negre ale bătrânețelor. Mai puțin ar fi atinși, poate, speculanții de războiu, cari precum se știe, și-au acuirat cu prada lor, din bună vreme moșii și pământuri, case și giuvaiere, ori au întemeiat fabrici și întreprinderi.

Iar efectele *morale*, ce le-ar exercita măsura amintită, asupra întregii populații, nici nu le mai amintim.

În modul acesta s'ar face, prin devalvarea banilor și a împrumutului de războiu *pe socoteala cetățenilor proprii*, numai un dar, *nemeritat statului maghiar și Băncii Austro-Ungare*, cari astfel ar scăpa de obligamenii de a răscumpăra o parte a datoriilor lor, contractate în mod ușuratic.

Cu totul altă înfățișare ar avea icoana, dacă statul român aplicând o cheie echitabilă, ar lua asupra-și datoriile, ce cad asupra teritoriilor alipite la Regat. Nici statul și nici cetățenii lui nu ar pierde nimic, ci numai ar câștiga.

Capitalul nu s'ar nimici, nu s'ar distruge, ci s'ar salva pe seama țării, pentru a fi întrebuițat conform necesităților.

Prin preluarea parțială a datoriilor, statul ar deveni debitorul cetățenilor săi, cu efectele unui împrumut intern. Ar plăti dobânzile la populația proprie, prin ceea ce banii rămân în țară și continuă a circula aici spre folosul economiei naționale.

Venim la a doua întrebare: În ce formă ar fi posibilă o astfel de preluare a părții alicuote a datoriilor de stat din partea statului român?

Suntem convinși că aceasta ar putea urma foarte bine și fără a cauza vre-o pagubă, printr'un *impozit radical progresiv asupra averii*, ce ar avea să atingă începând dela o anumită sumă, toate părțile de avere.

Capitalul s'a înmulțit în cursul războiului atât de extraordinar și este azi atât de abundent, încât chiar și în cazul unui impozit general asupra averii, oricât de urcat, totuși ar rămâne disponibile mijloace de circulație mult mai abundante, decât am avut în-

inte de război. Prin acest impozit mare, ce s'ar percepe numai odată, s'ar sporî, deoparte, în măsură extraordinară, capitalurile de investiție ale statului, iar de altă parte s'ar reduce datoria preluată de stat, atât de mult, încât averea și puterea de prestațiune a statului deoparte și datoriile lui de altă parte, ar fi aduse într'o proporție mai justă una față de cealaltă. Indatăce statul, prin puterea sa de contribuțiune, este în situație de a satisface prompt obligamentele sale, încrederea în el se va restabili în mod automatic și valoarea coroanei și a împrumuturilor de războiu preluate de el va crește de sine, fără nici o conlucrare ulterioară a sa. Bancnota, devenită acum bancnotă a statului român, s'ar apropiă în curând de cursul leilor, și cu aceasta apoi ar fi sosit și timpul de a schimba coroanele în lei. Prin acest impozit asupra averii statul ar deveni debitor al cetățenilor săi pentru rest, adică nu cu o sumă mai mare, decât aceea cu care ar ajunge, forțat debitor față de străinătate — în caz de nepreluare a împrumutului.

Cetățenii statului, ce este drept, ar avea, exprimat în cifre, mai puțini bani; banii aceștia însă, în urma valorii lor interne mai bune, ar avea o putere de cumpărare potențată, astfel că în faptă, în butul impozitului asupra averii, n'ar suferi o pagubă mai considerabilă.

Este, pe lângă efectul justificat din punct de vedere social al împovărării mai intensive a averilor mari, minunata însușire nivelatoare a impozitului asupra averii, care se poate compara cu exemplul «vaselor comunicatoare» cunoscut din fizică.

Prin anularea unei părți a împrumutului de războiu și a banilor gata, pe calea impozitului asupra averii, scade pe partea cealaltă proporțional datoria preluată, provocând totodată o creștere corăspunătoare a averii rămase, până la o nouă egalizare a averii și a datoriilor.

Dacă este să ajungă Ardealul, ceea ce cu toții dorim și sperăm, stâlpul cel mai puternic al nou formatului stat, cea mai strălucitoare piatră scumpă a nou făuritei coroane a țării, după cum a fost totdeauna perla coroanei ungare, atunci trebuie să ni se dea posibilitatea de a ne conserva averea națională.

(Sibiu).

Dr. Fritz Kraus.

Din frământările noastre.

Congresul inginerilor, congresul băncilor, comercianților și meseriașilor, congresul profesorilor, al agronomilor, al învățătorilor și al altor profesioniști au fost folositoare, ba necesare pentru cunoașterea reciprocă a membrilor, pentru lămurirea tendințelor, clarificarea ideilor. Dar toate congresele nu vor avea mare rost, dacă nu vor fi urmate de muncă serioasă. Cel mult vor contribui la mărirea poftelor după funcții

înalte, la neorientarea generală și nemulțămirea multora, cari nu-și vor afla satisfacția vădită a poftelor.

Dacă ar fi după mine, ținerea de congrese așa admite-o de acum înainte, numai în proporția muncii, ce se va presta.

*

În «*Românul*», Nr. 3-1919, dl arhitect *Adrian Suci* afirmă unele lucruri în concordanță perfectă cu părerile noastre:

«Industria noastră nu va avea trebuință de colonii, căci în vecinătate este o necesitate mai mare, decât ori-unde. Cu o organizare bună a industriei noastre (înființând fabricile necesare) putem avea export de piele, brânză, hârtie, sticlă, marmură, fier, lemn, piatră, oleiu, cărbune etc...»

«Puterea unui stat zace în industria sa națională. În România mare zac toate comorile naturii. De le va exploata, va putea stăpâni piața orientală. De va ști să-și creeze o industrie mare și sănătoasă, de-și va ști crește industriași și ingineri dibaci, viitorul este al ei.»

«Industriași și inginerii au salvat Germania de un dezastru economic. Politicianii maghiari nu au putut salva nici chiar Budapesta, de influența străină. Ungurii adevărați fac numai politică și iar politică. Jidanii au presa, industria, băncile, comerțul, chiar și literatura.»

«Noi avem foarte puțini ingineri și industriași.. Până ce la tehnică cu greu căpătați un stipendiu de 500 Coroane, la filosofie se împărțeau burse de 1000 Coroane din «*Fundațiunea Gozdu*».

«De va rămâne și de mai departe raportul ce l-am avut până azi în Ardeal, că față de 5 teologii, 6 pedagogii, 5 gimnazii, 1 școală reală inferioară, 1 școală comercială, nu am avut nici o școală industrială superioară, atunci România-mare va fi numai un teren de manifestare a industriei străine.»

Așa este; de ani de zile tot aceste le repet și eu, în diferite variații. Vezi — mai ales — ale mele PARADOXE.

Bine a cunoscut Regele Carol necesitățile României, când a lăsat câteva milioane pentru întemeierea de școli industriale.

*

Muncitorii dela Petroșeni pretind 12 coroane pentru oara de lucru. Adecă 100 coroane pe 8 ore de lucru la zi. În același timp așteaptă pe prețuri «maximale» articolele de prima necesitate: alimente, îmbrăcăminte.

Publicul laic înțelege și nu prea înțelege pretențiile aceste ale minerilor organizați în partide socialiste.

Profesorii școlilor noastre medii, adunați în congresul din Ianuarie, considerând retribuția colegilor de dincolo, și-au exprimat dorința de 22 lei sau 44 cor. de oră. Plus vacanțe de săptămâni și luni întregi.

Dorințe analoage vor manifesta medicii, inginerii, preoții, învățătorii și toți funcționarii publici și privați.

Medicul nu va examina un bolnav fără 60 Coroane taxă de oră. Inginerul nu va calcula un deviz fără recompensă de sute de lei. Telegrafistul nu va țicâni aparatul fără coroană la minută.

Și așa mai departe. Fiecare după munca lui calificată, măsurată cu ora și minuta.

Publicul laic înțelege și nu prea înțelege această ahtiere generală. Cine va vărsa în vistieria tuturora atâtea salare recompense? Poate tipografiile statului, cari se vor aranja exclusiv pentru imprimarea de hârtie-monetă.

Fără *muncă productivă generală* scumpetea nu se poate curma, ci mărim numai cifrele imprimate pe bilete și numărul biletelor.

Urmarea?

Ne apropiem mai tare decât credem de statul lui Bellamy. Despre care vom vorbi altădată.

30 Ian. 1919.

Gavril Todica.

Nedumeriri.

Guvernul central din București, a concentrat (foarte bine!) finanțele întregii României mari, în mâinile Ministrului de finanțe român din București. După sosirea acestei vești la noi, ne așteptăm să se ia măsurile de lipsă pentru regularea unitară a chestiei valutei, — dar spre nemulțămirea noastră până azi nu s'a făcut nimic de importanță. Se zice ca pe la București chestiile de partid, goana după posturi și căpătueli, piliticianismul îngust și urât, sunt preocupările principale, iar adevăratelor chestii mari, atât de multe și însemnate ale României mari, nu li se dă importanța cuvenită. Și sunt atâtea chestii ardente, la ordinea zilei! Am avut ocaziunea să vorbesc cu un bun român, de înaltă poziție socială, care reîntors de curând de la București, era cu totul desiluzionat și decepționat de atmosfera superficială și păcătoasă de acolo. Noi cei de aici, cetind gazetele, ce ne sosesc zilnic din țara mamă, ne câștigăm aceleași impresii, ba sunt ocaziuni, când ne revoltăm de atâtea cinism și răutate, ce se reoglindesc din înțepăturile împrumutate, ce-și face un partid altuia, prin presa de partid. Nu se pot frații noștri de peste Carpați, să se ridice la înălțimea zilelor epocale, pe cari le trăim azi?

S'a dat de Ministeriul de finanțe din București o ordinațiune de stampilare a leilor germani, — care ordinațiune nu trebuia să se dea, ci mai corect era dacă leii germani, fiind compromiși cu totul, se retrăgeau din circulațiune și se înlocuiau cu bonuri de cassă ori de tezaur.

Posibilitatea mare de a-i falsifica și imposibilitatea de-a controla emiterea lor (Mackensen dusese mașinile de tipărit cu el), a contribuit la scăderea

cursului leului român, la a cărui valoare a fost ridicat leul german prin stampilare. De fapt azi leul are un curs mai scăzut decât dinarul și lira, cari reprezintă două valute, mai slabe decât valuta română. Neîncrederea față de leul german este și aici la noi, ba chiar și în București, destul de pronunțată. Câtă vreme leul român în Sibiu valorează Cor. 2'10 (în Budapesta se zice că cursul e Cor. 2'40—2'50, numai în Brașov se manifestă o răceală față de leu, pe care nu o înțelegem), leul german în comerțul liber se vinde bine sub Cor. 2 (Cor. 1'80—1'90). În București încă există un mic agio. Dar, că stampilarea nu a avut nici o valoare practică, o dovedește și amânarea repetită a stampilării, — ba în «*Universul*» Nr. 75 cetim următoarea notiță: «*Circulațiunea biletelor Băncii generale întâmpină încă dificultăți în Moldova, de pildă la Iași, întru cât nu sunt primiți la sucursala Băncii Naționale, nici la toate celelalte casse publice!*».

Nu ar fi acum la emiterea noului împrumut momentul potrivit, ca să se retragă leii germani din circulațiune?

*

A doua chestie, care prezintă interes mai mult ardelean, e raportul dintre valuta română și cea austro-ungară. Suntem îngrijorați, auzind tot mai mult păreri, de-a salva coroana. La toate statele la cari se alătură teritorii cu valute străine, — s'a făcut până azi deja mult în direcția regulării acestor raporturi ba chiar și Cehii, acest sărguincios și viguros popor cu statul în formațiune, au întreprins mai mult decât noi, cari avem o situație (din punct de vedere al regulării) mult mai favorabilă. La Budapesta și Viena se fabrică acum bancnote pe întrecere, căci principalul izvor de venit al Ungariei și Austriei destrămate, este fabricarea de bancnote. Este un secret public că guvernul ungar a făcut o propagandă de bolșevism chiar și în Ardeal, și această propagandă a fost susținută cu coroana păcătoasă, pe cari la noi unii oameni miloși voiesc s'o salveze! Împrumutul de stat ardelean se va face în coroane, căci iată să cetim în «*România*» Nr. 5: «*Speculanții evrei adună cu mare febrilitate de pe piață, și aici în Ardeal, coroanele, pentru a le subscrie la împrumutul Transilvaniei. Cu modul acesta artificial și cursul coroanei începe a se ridica.* Ministrii ardeleni caută mijlocul cel mai sigur de-a împedeca o invaziune în stil mare a coroanelor din Ungaria, unde s'a descoperit un fapt foarte interesant. Pe lângă sumele enorme aduse de evrei de la sefii bolșevici din Rusia pentru alimentarea bolșevismului în Ungaria, guvernul maghiar a tipărit în ultimul timp nu mai puțin de 6 miliarde coroane pe contul Băncii Austro-Ungare, sumă din care se alimentează și organizează bolșevismul maghiar împotriva noastră».

Specula nu se poate oprî cu totul, se poate însă reduce la proporții mici, prin ordinațiuni severe. Sunt indivizi, cari nu trăiesc azi din altceva, decât

din speculă nepermisă. Dacă s'ar introduce o controlă mai severă Consiliul dirigent ar putea opri, ca să nu se facă exportul negenat de Lei românești la Budapesta și Viena, și să pună capăt importului de coroane, practicat azi chiar și de Români fără scrupule.

*

Pe piața Sibiului se simte o urcare remarcabilă a prețului alimentelor.

În România veche stările alimentării publice sunt deplorabile, prețul alimentelor s'a urcat într'un mod îngrijorător. Astfel în București se plătește azi pentru unele articole industriale și alimentare, mai mult în lei decât pentru același lucruri la noi în coroane, cu toate că leul = 2 Cor. Cu alte cuvinte ceea ce s'ar părea absurd, e realitate: coroana are mai mare putere de cumpărare ca și leul. Neputându-ne, și la dreptul vorbind nici nu voim, să ne închidem hermetic granițele transilvănene, contra influințelor economice de dincolo, cu cât mai mult se contopesc și uniformizează stările economice de pe întreg teritoriul României mari, ca urmare a stărilor din România veche, cu atât mai mult va scăde și puterea de cumpărare a coroanei, — și cu alte cuvinte va crește scumpetea.

În situația dată numai așa ne vom putea ajuta, dacă guvernul din București se va îngriji mai serios de aprovizionarea României vechi cu alimente, dela antantă, și dacă Consiliul dirigent se va decide să reguleze radical chestia valurilor, — forțând cercurile competente din București.

Să se facă ordine generală și să se creieze o armonie pe piața întreagă, căci dacă nu vom fi expuși de o scumpire continuă a traiului. Coroana e un ban rău, merit dispariției, iar leul român trăind în concubinaj cu leul german, dacă chiar nu se compromite, își strică hotărât numele bun.

Ice.

Reorganizația ministeriului de comerț și industrie.

Consiliul de miniștri a aprobat, sub rezerva sancțiunii M. S. Regelui un nou plan de organizare a ministeriului de comerț și industrie.

Se vor crea 7 direcțiuni și anume:

1. *Direcțiunea generală a comerțului* în care va intra și actuala direcțiune și care se va ocupa cu organizarea și conducerea importului și exportului de mărfuri în România și în afară, precum și cu organizarea și conducerea comerțului interior al țării.

Aceasta direcțiune generală va cuprinde direcțiuni speciale pentru import și export, pentru comerțul interior, precum și un serviciu al publicațiilor comerciale oficiale și un organ de legătură cu ministeriul instrucțiunii publice pentru învățământul comercial.

2. *Direcțiunea generală a aprovizionării* cu alte direcțiuni și servicii secundare, va avea în grijă aprovizionarea populației cu hrană și îmbrăcăminte,

repartițiunea lor între armată și populația civilă și distribuirea mărfurilor necesare îndeprinderilor economice din țară.

Tot aceasta direcție va avea și conducerea și întrebuințarea depozitelor rămase de la inamic în țară.

3. *Direcțiunea refacerii economice*, care va cerceta necesitățile îndeprinderilor publice și particulare și le va centraliza luând măsurile necesare pentru satisfacerea lor.

4. *Direcțiunea Generală a statisticii* care va cuprinde toate direcțiunile și serviciile statistice ale celorlalte departamente, luându-li-se însă fiecareia câte un birou care va lucra de acord cu direcțiunea generală a statisticii.

5. *Direcțiunea serviciului convențiilor comerciale și a Tarifelor vamale și de transport.*

6. *Direcțiunea muncii*, care va cuprinde mai multe servicii speciale și

7. *Direcțiunea cooperăției.*

Pe lângă aceste noi direcțiuni ministrul de comerț și industrie va mai avea

a) un serviciu de control al Băncilor, Bursei și valutei naționale și

b) un serviciu al explorării bogățiilor naționale și legiferării economice.

Consiliul de miniștri a autorizat pe d. Al. Constantinescu, ministru de comerț și industrie să prezinte semnăturii M. S. Regelui proiectul unui decret-lege privitor la reorganizarea ministerului conform planului arătat de noi mai sus.

Convocare.*

Convocăm prin aceasta

Primul Congres

al Funcționarilor de bancă români din Ardeal, Banat și ținuturile din Ungaria alipite Regatului Român, ce se va ține în Sibiu, la 2 Martie st. n. a. c., la orele 9 a. m., în sală de ședințe a Magistratului orașenesc.

PROGRAM:

1. Deschiderea Congresului.
2. Constituirea.
3. Situația funcționarilor de bancă români.
4. Propunere pentru înființarea Uniunii funcționarilor de bancă români din Ardeal, Banat și ținuturile din Ungaria alipite Regatului Român și prezentarea statutelor.
5. Eventuale propuneri.
6. Inchiderea adunării.

Sibiu, în 10 Februarie 1919.

În numele comitetului inițiatorilor:

Constantin Popp.

I. B. Păcurariu.

Notă. Pentru cvartire să se adreseze doritorii de a participa la Congres la dl Ioan Rebegea, cassar la «Albina», Sibiu, până la 26 Februarie 1919.

* Celelalte ziare sunt rugate să reproducă această convocare.

CRONICĂ.

Imprumutul nostru național. Lucrările pregătitoare pentru imprumutul nostru național a căruia lansare am semnalat-o în numărul nostru trecut, sunt atât de înaintate, încât prospectele de emisiune vor apărea deja în cursul săptămânei viitoare. Cursul de emisiune este 100 și vărsămintele se pot face și în Lei, calculați 1 Leu = cor. 2.

*

«Banca centrală industrială și comercială». Vestim instituturile noastre de bani, membre a «Solidarității», că în urma înțelegerii intervenite, zilele trecute, între direcțiunea însoțirii noastre și inițiatorii «Băncii centrale industriale și comerciale» prospectul de emisiune a acestei bănci, ce va apărea zilele viitoare, va fi semnat și de un număr corăspunsător de reprezentanți ai băncilor noastre mai de seamă.

Asigurările repeșite, ce s'au dat direcțiunii «Solidarității», că noua întreprindere nici în prezent, nici în viitor nu va întreprinde acțiuni contrare intereselor băncilor noastre, precum și faptul că între fondatori se află figuri ilustre a vieții noastre publice, cari sunt o garanție a îndrumării sănătoase a acțiunii, ne îndeamnă a recomanda acum băncilor noastre, să dea întreg sprijinul lor noiei fondări.

*

Cursuri financiare. Consiliul Dirigent Român aduce la cunoștința tuturor, că cu ziua de 1 Martie a. c. stil nou se vor începe în Sibiu cursuri financiare pentru concipiști financiari și funcționari de contabilitate și de perceptorat de stat.

La cursurile de concipiști vor fi admiși toți aceia, cari au absolvat facultatea de drepturi, sau au absolvat cel puțin 8 clase medii, cursul de notari, ori au altă cualificațiune corăspunsătoare, depunând examenul de maturitate, iar la cursurile de contabilitate și perceptorat de stat se vor admite toți aceia, cari au absolvat cel puțin 4 clase medii. La aceste cursuri se admit și femeile, cari au pregătirile susamintite.

Durata cursului se fixează în 8 săptămâni.

Toți ascultătorii cursurilor vor beneficia de evartir gratuit pe durata cursurilor, iar acelor ascultători, despre cari se va convinge Consiliul Dirigent Român, că sunt lipsiți de mijloace de susținere, li se va asigura un stipendiu lunar de Cor. 400. care se va sista în momentul când se va face raport din partea directorului cursului, că respectivul e neglijent.

Consiliul Dirigent Român va încerca să se înființeze o popotă (menză) pentru alimentarea mai ieftină a ascultătorilor de curs.

Înștiințările sunt a se face verbal sau în scris până cel mult 20 Februarie a. c. pe adresa Consiliului Dirigent Român, Resortul Finanțelor, Strada Cîsnădiei 4—6, etajul II, odaia 110.

*

Măsuri pentru apărarea valutei. În scopul apărării valutei, Consiliul Dirigent, Resortul finanțelor, a adresat cu data de 20 luna trecută, Comandamentului trupelor din Transilvania următoarea cerere:

Având în vedere, că interesele Statului român pretind apărarea efectivă a valutei noastre de Lei, Vă rugăm să ordonați prin toate organele Dvoastre de siguranță și de control precum urmează:

a) Ieșirea bancnotelor Lei (fie emisiune a Băncii Naționale, fie emisiune a Băncii Generale) de pe teritoriile Transilvaniei, Banatului și a părților ungu-rene, unite cu regatul României, este interzisă.

b) Importarea de bancnote coroane și în special a coroanelor din emisiunile ultime, în cantități, ce depășesc trebuințele personale ale detentorilor de bancnote, este de asemenea interzisă.

c) Contravenienților să li se conștie bancnotele: la ieșire lei, la intrare coroanele, supunându-se la amenzi corăspunsătoare, pe lângă procese verbale, cari ni se vor înainta aici la Resortul finanțelor.

d) Consiliul Dirigent, Resortul finanțelor, își rezervă dreptul, ca în cazuri de lipsă să provadă persoanele în drept cu certificate excepționale, pentru transportarea necesară a sumelor mai mari.

Se observă, că în scopul transportării bancnotelor de Lei, emisiune a Băncii Generale române, din Transilvania etc. peste vechea frontieră, în regatul României, Consiliul Dirigent, Resortul finanțelor, a fost autorizat din partea Ministerului finanțelor din București, prin adresa Nr. 199,149 din 14 Ianuarie a. c. ca în cazuri justificate să dea permisiuni speciale.

*

Terminul pentru stampilarea bancnotelor amânate. După cum se anunță, ministerul de finanțe din București a dispus amânarea stampilării biletelor de bancă până la terminarea imprumutului intern.

*

Stampilarea bancnotelor Băncii Generale Române. Consiliul nostru Dirigent, resortul finanțelor, a fost autorizat de ministerul finanțelor din București, prin adresa Nr. 199,565 dela 15/28 Ianuarie a. c. să stampileze Lei germani, ce se găsesc în posesiunea populațiunii de aici. Ca termen pentru prezentarea bancnotelor spre stampilare Resortul finanțelor a fixat ziua de 14 crt. Cum ordonanța referitoare, de data 6 crt. a apărut în «Gazeta oficială» abia la 8 crt. și a ajuns la cunoștința publicului interesat abia o zi două înainte de terminul final, este evident, că scopul nu s'a ajuns și se impune prolongirea terminului de stampilare, ceea ce sperăm, că se va și face.

*

Aviz. Prin exportarea bancnotelor lei de pe teritoriul României și de pe teritoriile unite cu Regatul României se face nu numai o speculă detestabilă, dar se păgubește direct populația noastră, care este momită în fel și chipuri să dea lei din mână.

Consiliul Dirigent, Resortul finanțelor, atrage atențiunea publicului, ca în propriul său interes să nu deie nimeni din mână bancnotele lei, în special să nu deie nimeni din mână lei, bancnote emisiunea Băncii Naționale.

Invitare*

la congresul Vânătorilor Români din provinciile alipite Regatului Român

care se va țineă *Sâmbătă, în 1 Martie 1919 st. n.*, în palatul «Asociațiunii» din Sibiu, la orele 3 d. m.

PROGRAMĂ:

1. *Constituirea.*
2. *Raport și debateri asupra stărilor și legilor prezente a vânătorului.*
3. *Propuneri pentru desvoltarea vânătoriei ca sport și ca factor național economic.*
4. *Propunere pentru înființarea unei reviste de specialitate pentru apărarea intereselor vânătoarești.*
5. *Alte propuneri.*

Sibiu, 10 Februarie st. n. 1919.

Dr. George Nedici. Dr. Ieronim Stoichiță.
Teodor Romul Popescu.

* Onor. ziare sunt rugate a reproduce această invitație.

„LIPOVANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Lipova.

AVIZ.

Etalonul de interese a acelor depuneri, cari s'au fructificat până la 31 Decembrie 1918 cu peste 4% se reduce la 4% netto începând din 1 Ianuarie 1919.

Direcțiunea.

„ARIEȘANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Turda.

Aviz.

Aducem la cunoștința deponenților noștri și pe calea aceasta, că din 1 Ianuarie a. c. am redus etalonul la depuneri cu 1% iar la Cont-curent cu 1 $\frac{1}{4}$ %.

Impozitul după interese îl plătește în toate cazurile institutul.

Turda, la 8 Februarie 1919.

1—1

Direcțiunea.

Se caută

capitaliști români pentru exploatarea de băi de fer, — care au un conținut de 12.000.000 q metal cu 40—50% fer. Insinuările au să se adreseze subscrisului proprietar cu fixarea sumei în lei cu care doresc a lua parte.

După insinuările capitalului necesar, care se proiectează la 2.000.000 lei, reflectanții vor fi invitați la o consfătuire.

Salciua-de-jos (Alsószolcsva), (judetul Turda Arieș) la 9 Februarie 1919.

George Ghidrai,
proprietar.

1—2

„CORVINEANA“, instituit de credit și economii, societate pe acții în Hunedoara.

CONVOCARE.

În baza §-lui 19 din statute, domnii acționari ai institutului de credit și economii «Corvineana», societate pe acții în Hunedoara sunt convocați la

a XXIII-a adunare generală ordinară,

care se va țineă în localul institutului din Hunedoara în 23 Februarie n. 1919, la orele 2 p. m., cu următoarea

Ordine de zi:

1. *Alegerea președintelui conform §-lui 23 din statute.*
2. *Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghiere, aprobarea bilanțului pe 1918, întrebuițarea profitului curat și darea absolutului.*
3. *Alegerea alor 4 membri în direcțiune cu mandat de 3 ani.*
4. *Eventuale propuneri, ivite în cadrul §-ului 28 din statute.*

Acționarii, cari doresc a lua parte la adunarea generală, sunt rugați a-și depune, în înțelesul §-ului 20 din statute, la cassa institutului acțiunile, eventual documentele de plenipotență cel mult până la 22 Februarie n. 1919, la orele 12 a. m. Dacă la adunarea generală n'ar participa acționari în numărul recerut de statute, se va țineă adunarea generală în 2 Martie 1919, la orele 2 p. m., în localul institutului, când fără privire la numărul acționarilor prezenți și al acțiilor reprezentante, se vor aduce hotărâri valide.

Hunedoara, la 4 Februarie 1919.

Direcțiunea.

„CORVINEANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Hunedoara.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1918.		Pasiva.	
		K	f		
Cassa	-----	166,998	32	Capital societar:	
Depuneri proprii	-----	267,912	46	700 buc. acții 1 Cor. 100	70,000
Cambii de bancă	198,640	-----	-----	Fond de rezervă	70,000
Cambii cu acoperire ipotecară	88,970	287,610	-----	Fond special de rezervă	44,052
Imprumuturi pe obligațiuni	-----	19,118	-----	Fond de pensiuni	37,320
Realități	-----	184,000	-----	Fondul «Petru Șinca»	2,160
Efecte	285,096	20	-----	Depozite spre fructificare	1.047,999
amortizare	9,496	20	275,600	Dividendă neridicată	461
Conturi-curente	-----	115,551	50	Diverse conturi creditoare	8,759
Diverse conturi debitoare	-----	1,971	58	Interese transitoare anticipate pro 1919	14,206
Mobiliar	1,000	-----	-----	Profit curat	24,702
Amortizare	100	-----	900		
		1.319,661	86		1.319,661

Eșite.		Contul Profit și Pierdere.		Intrate.	
		K	f		
Interese:				Interese:	
după depozite	27,604	88	-----	de escont	37,285
fondului de pensiuni	2,112	48	-----	de obligații	1,668
fondului «Petru Șinca»	80	-----	29,797	de efecte	10,846
Spese:				de depuneri proprii	7,247
registre, impr., lemne de încălzit etc.	4,043	57	-----	de Cont-curent	6,620
salariu	6,060	-----	-----	Proviziuni	8,565
relut de cvartir	1,300	-----	-----	Chirie	5,191
adaus de scumpete	5,739	84	-----	Venit la magazin	11,092
competința de timbru	133	40	17,276	Arândă	4,300
Contribuție:					
directă	8,684	71	-----		
10% dare după inter. de depozite	2,760	48	11,445		
Amortizare:					
din mobiliar	100	-----	-----		
din efecte	9,496	20	9,596		
Profit curat	-----	-----	24,702		
			92,817		92,817

Hunedoara, la 31 Decembrie 1918.

Valeriu Beșan m. p.,
direct. executiv.Pentru contabilitate:
Maxim Crăciun m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Teofil Tulea m. p., președ. Simeon Chirca m. p. Nicolae Țintea m. p. Iosif Șoimoș m. p.
George Popoviciu m. p. Iosif Florea m. p. Adam Lula m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină ordine și exacte.

Hunedoara, la 4 Februarie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Eduard Toth m. p. Alexandru Petreu m. p. Otto Popovits m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

In anul expirat comitetul a ținut mai multe ședințe și scontrări convingându-se, cu aceste ocazii, despre administrarea corectă a averii institutului.

Bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1918 cu un profit curat de Cor. 24,702.37 după ce s'a controlat poziție de poziție s'a aflat compus pe baze foarte solide.

Vă propunem să binevoiti: a) a primi și aprobă bilanțul; b) a decide împărțirea profitului curat în conformitate cu propunerea Direcțiunii, la care ne alăturăm; și c) a da atât Direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere subsemnat absolutul pentru anul de gestiune 1918.

Hunedoara, la 4 Februarie 1918.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Eduard Toth m. p. Alexandru Petreu m. p. Otto Popovits m. p.